

การศึกษาองค์ประกอบและสภาพการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา
ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
THE STUDY OF COMPONENTS AND LEARNING MANAGEMENT
CONDITION OF PRATHOMSUKSA IN PIBULSONGKRAM RAJABHAT
UNIVERSITY DEMONSTRATION SCHOOL

นงลักษณ์ ใจฉลาด¹ ชญานิษฐ์ ศศิวิมล² วิภา ทองบุรี³ สมศรี ทาสุทะ⁴

ดิษยา ศุภราชโยธิน⁵ รงครบ น้อยสกุล⁶

Nongluck Jaichalad, Chayanit Sasiwimol, Wipha Thongburi

Somsri Thasuta, Dissaya Supharatyothin, Rongrop Noysakun

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยเชิงคุณภาพเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 2 ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม 2) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ แหล่งข้อมูลในการวิจัยได้แก่ ห้องเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ได้จากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูล และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการศึกษา พบว่า 1.องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 2 ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่า มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ 2) ครูผู้สอน 3) สื่อการจัดการเรียนรู้ 4) ความพร้อมของนักเรียน 5) วิธีการจัดการเรียนรู้ 6) กระบวนการเรียนรู้ 7) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และ 2.สภาพการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 2 ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พบว่า มี 1) บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ มีการจัดสภาพภายนอกปลอดโปร่ง ร่มรื่น ปลอดภัย มีการจัดโต๊ะนั่งที่มีระเบียบ และมีสื่อความรู้ติดตามส่วนต่างๆ ของห้องเรียนอย่างเหมาะสม 2) ครูผู้สอน มีคุณสมบัติ มีคุณวุฒิและวัยวุฒิที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ มีความพร้อมในการสอนล่วงหน้า และมีการเตรียมสื่อและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับรายวิชา รวมถึงการเอาใจใส่ให้นักเรียนตลอดเวลา 3) สื่อการจัดการเรียนรู้ มีการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้จากวิดีโอ มีเพลงประกอบการจัดการเรียนรู้จาก

Received: 2021-03-01 Revised: 2021-03-21 Accepted: 2021-03-23

^{1 2 3 4 5 6}คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University. E-mail: dr.nongluck@psru.ac.th

YouTube มีอุปกรณ์และเครื่องเสียงมีระบบที่ดีมาก มีการเปิดสื่อการจัดการเรียนรู้ผ่านคอมพิวเตอร์ โปรเจคเตอร์ส่งผลให้นักเรียนได้ยินเสียงและเห็นภาพชัดเจน 4) ความพร้อมของนักเรียน นักเรียนมีความพร้อมทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีความสนใจ มีความกระตือรือร้นและสนใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา 5) วิธีการจัดการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายกระตุ้นให้นักเรียนสนุกและสนใจในการเรียน มีเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้นักเรียนมีความสุขและสนุกกับการเรียนรู้ 6) กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนใช้วิธีการเรียนรู้ตามที่ตนเองถนัด มีการส่งเสริมวิธีการคิดและวิธีการรับรู้ที่แตกต่างกันตามพัฒนาการของนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนทุกคนเรียนรู้อย่างตั้งใจ 7) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ โรงเรียนมีวิสัยทัศน์เห็นความสำคัญทั้งทางวิทยาศาสตร์และวิชาชีพ มีการกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ และให้ความช่วยเหลือตามความต้องการอย่างเหมาะสม

คำสำคัญ (Keywords): องค์ประกอบ; สภาพ; การจัดการเรียนรู้

Abstract

The objectives of this qualitative research were 1) to study the learning management components of Prathomsuksa under Pibulsongkram Rajabhat University Demonstration School and 2) to study the learning management condition of Prathomsuksa under Pibulsongkram Rajabhat University Demonstration School. The data source was Prathomsuksa Classroom of Pibulsongkram Rajabhat University Demonstration School by purposive selection. The research instrument was data record form, and the data analysis was a content analysis. The study found that 1. The learning management components of Prathomsuksa under Pibulsongkram Rajabhat University Demonstration School had 7 components; 1) Learning Atmosphere 2) Teachers 3) Material 4) Students Readiness 5) Learning Method 6) Learning Process 7) Learning Support, and 2. The Learning of learning management condition of Prathomsuksa under Pibulsongkram Rajabhat University Demonstration School; 1) Learning Atmosphere, the outside conditions were clear, shady and free from pollution, and also had properly provided knowledge materials on various parts of the classroom. 2) Teachers were qualified, mature, and ready to teach in advance, the appropriate media and equipment are prepared for the course, as well as taking care of students all the time. 3) Used learning video clips with music from YouTube, opened through good equipment, audio systems, computers and projectors that made students hearing and seeing clearly. 4) Students are well-equipped physically, emotionally, socially, intellectually, and always enthusiastic and interested in

learning. 5) A variety of activities were organized to encourage students to have fun and interest in learning, there were various learning management techniques to make students happy and enjoyable. 6) Provided opportunities for students to use learning methods according to their own expertise, different ways of thinking and cognition are promoted according to the development of students that helped them learn intently. 7) The school had a vision of the importance of both scientific and professional, there was supervision and management of learning and provided appropriate assistance as needed

Keywords: The Components; Conditions; Learning Management

บทนำ (Introduction)

การเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันสูง ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ องค์การเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลก จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะได้รับ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคมและ การเมือง การศึกษา (แพรรัทธ ยอดแก้ว, 2550) ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ที่จะเกิดผลจริงครูต้องเปลี่ยนบทบาทจาก “ครูสอน” (teacher) มาเป็น “ครูฝึก” (coach) หรือครูผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน (learning facilitator) ห้องเรียนต้องเปลี่ยนจาก ห้องสอน (classroom) มาเป็นห้องทำงาน (studio) เพราะในเวลาเรียนส่วนใหญ่ นักเรียนจะเรียนเป็นกลุ่ม และทำงานร่วมกันที่เรียกว่า การเรียนแบบโครงการ (Project-Based Learning) การศึกษาต้องเปลี่ยนจากเน้นการสอน (ของครู) มาเป็นเน้นการเรียน (ของนักเรียน) และให้ครูทุกคนได้มีโอกาสเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยมีเป้าหมายหลักที่ผลการเรียนรู้ของนักเรียน (วิจารณ์ พานิช, 2555 : 186)

จากสภาพปัจจุบัน ปัญหาและนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาลการดำเนินการจะประสบผลสำเร็จได้นั้น ต้องมีการบริหารจัดการครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ในศตวรรษที่ 21 คุณลักษณะของครูและนักเรียนจะเปลี่ยนไปมาก เพราะเมื่อสภาพสังคมเปลี่ยนไป การจัดการเรียนรู้ก็ต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วย ไม่ว่าจะเป็นทักษะของครูในการ “จุดไฟ” ในใจศิษย์ ให้รักการเรียนรู้ ให้สนุกกับการเรียนรู้ หรือให้การเรียนรู้สนุก และกระตุ้นให้อยากเรียนรู้ต่อไปตลอดชีวิต ครูจึงต้องยึดหลัก “สอนน้อย เรียนมาก” (วิจารณ์ พานิช, 2555 : 15) สอดคล้องกับพระมิตการการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนรับรู้ได้ต่างกัน จากน้อยไปมาก ได้แก่ การเรียนในห้องเรียน (Lecture) นั่งฟังบรรยาย จะจำได้เพียง 5% การอ่านด้วยตัวเอง (Reading) จะจำได้เพิ่มขึ้นเป็น 10% การฟังและได้เห็น (Audiovisual) เช่น การดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ จำได้ 20% การได้เห็นตัวอย่าง (Demonstration) จะช่วยให้จำได้ 30% การได้แลกเปลี่ยนพูดคุยกัน (Discussion) จะช่วยให้จำได้ถึง 50% การได้ทดลองปฏิบัติเอง (Practice doing) จะจำได้ถึง 75% การได้สอนผู้อื่น (Teaching) จะช่วยให้จำได้ถึง 90% (เครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อ

ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 Partnership for 21st Century Skills, 2554) ส่วนนักเรียน ต้องมีอิสระที่จะเลือกสิ่งที่ตนพอใจ ต้องการดัดแปลงสิ่งต่าง ๆ ให้ตรงตามความพอใจและความต้องการ มีความสนุกสนานและการเล่นเป็นส่วนหนึ่งของงานการเรียนรู้ มีความร่วมมือ ต้องมีความเร็วในการสื่อสาร สามารถสร้างนวัตกรรมต่อทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตได้ (วิจารณ์ พานิช, 2555 : 186) สอดคล้องกับ สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ (2553) ได้กล่าวไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงโลกของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และการพัฒนาสู่ “ครูมืออาชีพ” ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในการเรียนรู้ของคนในศตวรรษที่ 21 โลกแห่งการศึกษาได้เปลี่ยนแปลงไปค่อนข้างมากในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา การศึกษาที่ยอมรับกันว่าเป็นการสร้างความรู้ ความสามารถ และพัฒนาศักยภาพของคน ได้แก่ การศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางหมายถึง การให้โอกาสแก่ผู้เรียนทุกคนได้มีโอกาสรับรู้ เพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ ตลอดจนพัฒนาศักยภาพของแต่ละคนให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยปราศจากข้อจำกัด ทั้งระดับสติปัญญา ความสามารถในการรับรู้ และอื่น ๆ และสอดคล้องกับ พรชัย ภาพันธ์ (2550) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญว่า ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จนทำให้เกิดความท้อถอยและจัดกระบวนการเรียนดังกล่าวไม่ได้มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาดังนั้น จะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ แต่ปัญหายังมีเรื่องที่จะต้องเร่งพัฒนา ปรับปรุงและต่อยอด โดยเฉพาะด้านคุณภาพผู้เรียน ครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา และประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ ทั้งนี้ วิจารณ์ พานิช, 2556 : 11 - 21) ได้กล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21 นั้นต้องเน้นให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนก้าวเข้าสู่การเรียนรู้ในอนาคตไปพร้อมกัน การจัดการเรียนรู้ในยุคที่ 21 จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อม ในการเรียนรู้ในเรื่องการออกแบบการจัดการเรียนรู้ เวลาในการเรียนรู้ เครื่องมือและ อุปกรณ์ต่าง ๆ ชุมชน นโยบายของรัฐและสถานศึกษา เพื่อเป็นการส่งเสริมประสิทธิภาพ และสมรรถนะของผู้เรียนและผู้สอนในอนาคต และหากต้องการให้ผู้เรียนเข้าถึงการเรียนรู้ โลกอนาคตผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอน หากกลยุทธ์ใหม่ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดเรียนรู้ และคัดกรองความรู้ที่ถูกต้องมาสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ บทบาทของผู้สอนจึง เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่เคยบอกเล่าเรื่องราวจากการอ่านหนังสือและตำรา และจาก ประสบการณ์เดิมที่ผู้สอนมีอยู่มาเป็นเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนไปพร้อม ๆ กัน และไม่ขีดเส้น กรอบให้แคบจนผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ไม่ได้ การเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21 ไม่ใช่การเรียนรู้เพื่อให้ได้ความรู้แต่เป็นการเรียนที่ต้องได้ทั้งความรู้และทักษะ ซึ่งทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 นี้คือทักษะแรงบันดาลใจ ทักษะการเรียนรู้และคุณสมบัติความเป็นมนุษย์

จากสภาพ ความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น คณะผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติงานในด้านจัดการเรียนการสอน จึงสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบและสภาพการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาสังกัดโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรสุพรรณบุรี เพื่อให้ได้แนวทางนำเสนอผู้บริหาร ทั้งในระดับโรงเรียนสาธิต ระดับคณะและระดับมหาวิทยาลัย ใช้เป็นทิศทางการขับเคลื่อนการพัฒนาการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และใช้เป็นแนวทางการวางแผนการ

กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนานักเรียน และพฤติกรรมด้านวิชาการคุณธรรม จริยธรรมและวิชาชีพ สำหรับนักเรียนของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามให้สอดคล้องกับนโยบาย ประเทศ นโยบายของมหาวิทยาลัยและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและนำไปสู่การเป็น นักเรียนที่มีคุณลักษณะพึงประสงค์ของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

เพื่อศึกษาองค์ประกอบและสภาพการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาสังกัดโรงเรียน สาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยศึกษาองค์ประกอบและสภาพการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา สังกัด โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ

2. แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ การจัดการเรียนรู้ และห้องเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม แปรที่ศึกษา ได้แก่ ประเด็นแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา สังกัด โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลองค์ประกอบและสภาพการจัดการเรียนรู้ระดับ ประถมศึกษา สังกัดโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ถึงโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการทำวิจัยด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

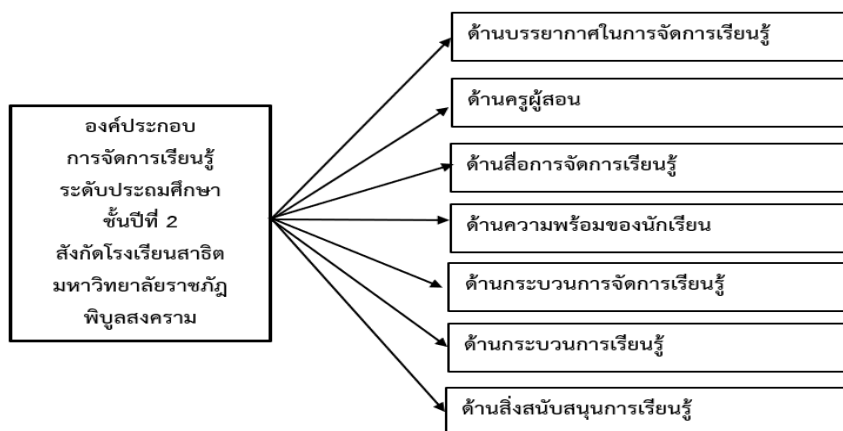
วิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลจากการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการสรุปผลการวิจัยโดยแยกเป็น 2 ตอนโดย มี รายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 2 สังกัดโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จากผลที่คณะผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบ

การจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูล พบว่า ได้องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา โดยสรุปได้ดังภาพ

ภาพ 1 แสดงองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา

ที่มา : นางลักษณ ใจฉลาดและคณะ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ตามองค์ประกอบระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 2 สังกัดโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มีรายละเอียดดังนี้

1) องค์ประกอบด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ พบว่า บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ ภายนอกห้องเรียนสะอาด ปลอดภัย ร่มรื่น ปลอดภัย มีถังขยะเพียงพอ มีโต๊ะให้นั่ง มีสถานที่เหมาะแก่การเรียนรู้ในห้องเรียน ส่วนภายในห้องเรียน มีการจัดโต๊ะนั่งที่มีระเบียบดีมาก และมีการปรับตามความเหมาะสมของแต่ละกิจกรรม มีสื่อความรู้ติดตามส่วนต่างๆ ของห้องเรียน เหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียน

2) องค์ประกอบด้านครูผู้สอน มีสมรรถนะ มีคุณวุฒิและวิยวุฒิที่เหมาะสมกับการสอน มีการติดตามข่าวสารในชีวิตประจำวันตลอดและนำมาพูดสอดแทรกข้อคิดให้นักเรียนได้ฟังในแต่ละวัน และมีความพร้อมในการสอน เตรียมสื่อและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับรายวิชา ให้คำตอบและข้อคำแนะนำทันทีหากมีข้อคำถาม ครูจะแนะแนวทางในการทำแบบฝึกหัดก่อนที่จะให้นักเรียนทำที่บ้าน

3) องค์ประกอบด้านสื่อการจัดการเรียนรู้ มีการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้จากวิดีโอ เพลง ประกอบการจัดการเรียนรู้จาก YouTube มีอุปกรณ์และเครื่องเสียงมีระบบที่ดีมาก มีการเปิดสื่อการจัดการเรียนรู้ผ่านคอมพิวเตอร์ โปรเจคเตอร์ส่งผลให้นักเรียนได้ยินเสียงและเห็นภาพชัดเจน

4) องค์ประกอบด้านความพร้อมของนักเรียน ในด้านความพร้อมนักเรียนมีความพร้อมทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งมีความสนใจและความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ มีนักเรียนบางคนไม่มีความพร้อมครูก็จะคอยชี้แนะตลอดเวลา โดยให้ความใส่ใจ กระตุ้นและดูแลเป็นพิเศษ

5) องค์ประกอบด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายกระตุ้นให้นักเรียนสนุกและอยากเรียน จัดกิจกรรมร้องเพลง ทำท่าประกอบ ถามตอบแจกลูกเต๋าเป็นคะแนนเก็บเพิ่มเติม กระตุ้นให้นักเรียนมีความสุขกับการเรียนมากขึ้น ทั้งนี้ครูมีการเตรียมการสอนล่วงหน้าเพื่อให้พร้อมในการจัดการเรียนรู้ทุกวัน

6) องค์ประกอบด้านกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ครูมีการเปิดโอกาสให้นักเรียนใช้วิธีการเรียนรู้ตามที่ตนเองถนัด มีการส่งเสริมวิธีการคิดและวิธีการรับรู้ที่แตกต่างกันตามพัฒนาการของนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนทุกคนเรียนรู้อย่างตั้งใจ รวมถึงกำหนดให้นักเรียนกลับไปอ่านหนังสือฝึกหัดทำแบบฝึกหัดมาก่อนที่จะมาทำแบบฝึกหัดจริงในห้อง เพื่อให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวิธีการของตนเอง

7) องค์ประกอบด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ โรงเรียนมีวิสัยทัศน์เห็นความสำคัญของวิชาต่างๆ ทั้งทางวิทยาศาสตร์และวิชาชีพ มีการกำกับติดตามการปฏิบัติงานและให้ความช่วยเหลือตามความต้องการอย่างเหมาะสม

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษาองค์ประกอบและสภาพการจัดการเรียนรู้ของครูระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 2 สังกัดโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์นครราชสีมา คณะผู้วิจัยดำเนินการอภิปรายผลเฉพาะประเด็นสำคัญพอสังเขป ดังนี้

1) องค์ประกอบด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีการจัดสภาพภายนอกปลอดโปร่ง ร่มรื่น ปลอดภัย มีการจัดโต๊ะนั่งที่มีระเบียบ และมีสื่อความรู้ติดตามส่วนต่างๆ ของห้องเรียนอย่างเหมาะสม อาจเป็นเพราะว่า บรรยากาศที่ดีในชั้นเรียนจะส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพราะการเรียนรู้ของผู้เรียนจะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพได้นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆ ประการ สอดคล้องกับ วิทิตา จันทรรักษ์ (2559 : 12) ได้กล่าวโดยสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน คือสิ่งต่างๆ สภาพแวดล้อมที่อยู่รอบๆ ตัวผู้เรียนทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ส่งผลต่อผู้เรียนทั้งทางบวกและทางลบ และมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่นห้องเรียนที่ถูก

สุขลักษณะ มีแสงสว่างเพียงพอ สะอาด สงบ อากาศถ่ายเท มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีคุณภาพเหมาะสม และสนับสนุนการเรียนรู้ มีบรรยากาศในการเรียนที่ดี ก็จะส่งผลทางบวกต่อผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเรียนรู้มีความสุข มีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการเรียน และสอดคล้องกับ ปริญญาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2557 : 13) ได้กล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดการห้องเรียนเป็นการดำเนินการของครูในการจัดสภาพแวดล้อมทั้งในเชิงกายภาพและจิตวิทยา เพื่อสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับผู้สอนและเพื่ออย่างมีความสุข โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดวินัย ควบคุมตนเองได้ มีสมาธิ มีความรับผิดชอบ เพื่อพัฒนาไปสู่คุณลักษณะอันพึงประสงค์

2) องค์ประกอบด้านครูผู้สอน พบว่า ครูมีคุณสมบัติ คุณวุฒิและวัยวุฒิที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ ความพร้อมในการสอนล่วงหน้า และมีการเตรียมสื่อและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับรายวิชา รวมถึงการเอาใจใส่นักเรียนตลอดเวลา อาจเป็นเพราะว่า หน้าที่ในการจูงใจและเสริมแรงให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ปรับสภาพของสถานที่เรียนให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองให้มากที่สุด ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีความเป็นกันเอง ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ส่งเสริมการเรียนรู้เป็นกลุ่ม ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เห็นคุณค่าและศักยภาพในการเรียนรู้ของตนเอง สอดคล้องกับสมชาย อุตสาหะ (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า 1) ครูเกิดการเปลี่ยนแปลง โดยมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพิ่มมากขึ้นมีความเชื่อมั่นมีทักษะกระบวนการคิดและวิธีการสอนที่แปลกใหม่ เกิดการพัฒนาตนเองสามารถออกแบบการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลายและเหมาะสม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีแหล่งเรียนรู้และบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน 2) ด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ผู้ร่วมศึกษาวิจัยมีความสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้สำเร็จและผ่านการประเมินตรวจสอบ 3) ด้านการนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า สามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนมีความพอใจ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มากขึ้น กล้าแสดงออก สามารถค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเองและมีความรู้เพิ่มมากขึ้นจากการเรียนปกติ สอดคล้องกับ เอียน สมิต และ อนุพงศ์ วิเศษสุวรรณ (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยครูมีหน้าที่เป็นผู้เอื้ออำนวยในการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองบทความนี้ นำเสนอแนวทางในการวางแผนการ

จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับ วาริรัตน์ แก้วอุไร (2546) ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ สามารถสรุปประเด็นที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้คือ ครูมีการพัฒนาตนเองพยายามเรียนรู้ อยู่เสมอ ครูมีการเตรียมการสอนโดยนำความรู้ที่ได้จากการสืบค้นมาใช้ และครูมีแนวคิดและ สามารถปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก และสอดคล้องกับ สันติ บุญภิรมย์ (2557 : 115-116) ได้กล่าวโดยสรุปได้ว่า การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนในรูปแบบต่างๆ ตามกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา ผู้สอนกับผู้เรียนได้ช่วยกันทำงาน ผู้เรียน ได้ทำงานกันเป็นกลุ่ม ผู้สอนได้สาธิตให้นักเรียนได้สังเกต

3) องค์ประกอบด้านสื่อการจัดการเรียนรู้ มีการใช้สื่อการจัดการเรียนรู้จากวิดีโอ มีเพลง ประกอบการจัดการเรียนรู้จาก YouTube มีอุปกรณ์และเครื่องเสียงมีระบบที่ดีมาก มีการเปิดสื่อ การจัดการเรียนรู้ผ่านคอมพิวเตอร์ โปรเจคเตอร์ส่งผลให้นักเรียนได้ยินเสียงและเห็นภาพชัดเจน อาจเป็นเพราะว่า การเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าสู่ยุคในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นที่ยุคที่มีความเจริญก้าวหน้า อย่างรวดเร็วโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ คนที่จะอยู่ได้อย่างสอดคล้องกับ สังคมในยุคศตวรรษที่ 21 ต้องเรียนรู้ทักษะในการจัดการและใช้ประโยชน์จากข้อมูลให้เกิดประโยชน์ สูงสุด มีการปรับตัวให้ทันกับเครื่องมือทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและสามารถใช้ เทคโนโลยีในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและสร้างสรรค์ผลงาน ได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นสถานศึกษา จำเป็นต้องตื่นตัวและเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมี ทักษะสำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับ สมหมาย อำตอนกลอย (2556 : 1) ได้ กล่าวโดยสรุปไว้ว่า ทักษะด้านข้อมูลข่าวสารการสื่อสารเทคโนโลยีมุ่งเน้นให้มีความสามารถในการ เข้าถึงสารสนเทศและสื่อต่างๆได้อย่างเหมาะสมสามารถจัดการเชื่อมโยงประเมินและสร้าง สารสนเทศรวมถึงการประยุกต์ใช้เรื่องจริยธรรมและกฎหมายกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้ สอดคล้องกับ พรพิไล ชาญพนา (2559 : 64-65) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียน ในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เรียงลำดับ ค่าคะแนนเฉลี่ยสามลำดับสุดท้ายคือการจัดการเรียนรู้โดย ใช้เทคโนโลยี การจัดการเรียนการสอน เป็นรายบุคคล การจัดการเรียนการสอนแบบปฏิสัมพันธ์ ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูโดยส่งเสริมให้มีการใช้ เทคโนโลยีในการเรียนการสอน รวมถึง การส่งเสริมให้ผู้เรียนจัดการเรียนการสอนเป็นรายบุคคลและ แบบปฏิสัมพันธ์เพื่อให้การจัดการเรียน การสอนที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ สันติ บุญภิรมย์ (2557 : 115-116) ได้กล่าวโดยสรุปว่า สิ่งอำนวยความสะดวกภายใน

ชั้นเรียนจัดให้มีไว้อย่างเพียงพอ พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา ซึ่งประกอบด้วย โต๊ะ เก้าอี้ ทั้งของ ผู้เรียนและผู้สอน กระดานดำ บอร์ดสำหรับจัดนิทรรศการ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การ จัดเตรียมการในด้านวัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นไว้อย่างครบถ้วน และมีคุณภาพดีพร้อม ใช้งานได้ตลอดเวลา

4) องค์ประกอบด้านความพร้อมของนักเรียน นักเรียนมีความพร้อมทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีความสนใจ มีความกระตือรือร้นและสนใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา อาจเป็น เพราะว่า ความพร้อมในการเรียนไม่ได้หมายถึงการมาโรงเรียนและการเข้าไปนั่งเรียนในชั้นเรียน เพียงอย่างเดียว แต่ยังหมายรวมถึง การมีความรู้สึก และจิตใจที่พร้อมรับการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นใน ห้องเรียนอีกด้วย หากนักเรียนมาโรงเรียนด้วยสภาพจิตใจที่ยังไม่พร้อมรับการเรียนรู้ ซึ่งสภาพ ปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดจากบ้าน เพื่อน หรือห้องเรียน จะ ส่งผลให้พฤติกรรม และเป้าหมายในการ เรียนของนักเรียนเช่นเดียวกัน ดังนั้น การเรียนการสอนในชั้นเรียนจึงต้องมีการสังเกตนักเรียนทุกคน ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี หากนักเรียนไม่มีความพร้อมในการเรียน ถึงแม้ครูจะดำเนินการ จัดการเรียนรู้และการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ที่ครูได้เตรียมตัวมาเป็นอย่างดี ก็อาจจะไม่บรรลุตาม เป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2547 : 91) ได้กล่าวโดยสรุปไว้ ว่า การเรียนรู้ คือ การเปลี่ยนแปลงที่ทำให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจ ทั้งนี้ โดยขึ้นอยู่กับความพร้อม ความสามารถในการเรียนรู้ อันเนื่องมาจากประสบการณ์ พฤติกรรมอันเนื่องมาจากการได้รับสิ่งเร้า และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ดังนั้น ความพร้อมจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับ สุจิตรา ธนानันท์ (2550 : 69) ได้ กล่าวโดยสรุปว่า การเรียนรู้ เป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้ ความเข้าใจ ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ทศนคติและค่านิยม ที่ค่อนข้างถาวร ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจาก ประสบการณ์ที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมหรือจากการฝึกหัด และสอดคล้องกับสันติ บุญ ภิรมย์ (2557 : 115-116) ได้กล่าวโดยสรุปได้ว่า การจัดลำดับเนื้อหาสาระ ความรู้ให้เหมาะสมกับ วุฒิภาวะของผู้เรียน พร้อมทั้งให้ผู้เรียนได้มีโอกาสวางแผนการเรียนรู้ร่วมกับผู้สอน และให้ผู้เรียนได้ ตระหนักในคุณค่าของความรู้ ความสามารถที่ได้รับจากผู้สอน หรือศึกษาค้นคว้าตามที่ได้รับ มอบหมายให้เต็มตามศักยภาพ

5) องค์ประกอบด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายกระตุ้นให้ นักเรียนสนุกและสนใจในการเรียน มีเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้นักเรียนมีความสุขและ สนุกกับการเรียนรู้ อาจเป็นเพราะว่า แนวทางการจัดการศึกษาไว้ว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ฉะนั้นครูผู้สอนและผู้บริหาร สถานศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ

ส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียนเพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตนในการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2549) ได้กำหนดสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ในสาระความรู้และสมรรถนะไว้ คือ สาระความรู้ ประกอบด้วย 1) ทฤษฎีการเรียนรู้และการสอน 2) รูปแบบการเรียนรู้และการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอน 3) การออกแบบและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การบูรณาการเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 4) การบูรณาการการเรียนรู้แบบเรียนร่วม เทคนิคและวิทยาการจัดการเรียนรู้ 5) การใช้และการผลิตสื่อและการพัฒนานวัตกรรมในการเรียนรู้ 6) การจัดการเรียนรู้แบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ 7) การประเมินผลการเรียนรู้ และสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) สามารถนำประมวลรายวิชามาจัดทำแผนการเรียนรู้รายภาค 2) สามารถออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน 3) สามารถเลือกใช้พัฒนาและสร้างสื่ออุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน 4) สามารถจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและจำแนก ระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการประเมินผล และสอดคล้องกับ สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2550 : 13-14) ได้นำเสนอวิธีการจัดการเรียนรู้กล่าวโดยสรุปได้ว่า 1) มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับหลักสูตร 1.1) ความรู้เกี่ยวกับตนเองและทักษะในการจัดการตนเอง 1.2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 1.3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา 1.4) ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์ 1.5) ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข 2) การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ผู้เรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ที่อยู่ในปทัสถานของสังคม เป็นการพัฒนาคูณลักษณะนิสัยที่ดีงามและลักษณะนิสัยในการทำงานอย่างเป็นกระบวนการการทำงานร่วมกับผู้อื่น การยอมรับผู้อื่นและการเห็นคุณค่าของงาน อันจะส่งผลต่อความสงบสุขและความเจริญของตนเอง ครอบครัวและสังคม 3) การจัดการเรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่เป็นลีลาการเรียนรู้ที่ตรงความสนใจ ความสามารถและความถนัดของผู้เรียน โดยจะเน้นกระบวนการเรียนรู้แต่ละครั้งเกิดขึ้นได้อย่างไร เรียนรู้ด้วยวิธีการใด ซึ่งผู้เรียนจะได้รับความรู้และประสบการณ์การเรียนรู้จากการศึกษา ค้นคว้า สืบค้นด้วยตนเอง สามารถจะมีแบบหรือวิธีการเรียนรู้เป็นของตนเอง เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ ให้เหมาะสมพร้อมที่จะไปใช้ในการเรียนรู้ครั้งต่อไป 4) การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด ให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถทางสมอง ในการประมวลข้อมูลความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ ให้เป็นความรู้ใหม่ วิธีการใหม่เพื่อไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่าง

เหมาะสมสอดคล้องกัน ผู้เรียน มีความสามารถในการคิดด้านต่าง ๆ สามารถแสดงความคิดเห็นออกมาได้อย่างชัดเจนและมีเหตุผลอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวันซึ่งมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดกระบวนการคิดไว้ประกอบด้วย การคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์

6) องค์ประกอบด้านกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนใช้วิธีการเรียนรู้ตามที่ตนเองถนัด มีการส่งเสริมวิธีการคิดและวิธีการรับรู้ที่แตกต่างกันตามพัฒนาการของนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนทุกคนเรียนรู้อย่างตั้งใจ อาจเป็นเพราะว่า วิธีหรือกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นภายในห้องเรียนหรือภายในสถาบันการศึกษาเสมอไป แต่วิธีหรือกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนอาจเกิดได้ทุกที่ โดยเฉพาะการมีโอกาสได้เรียนรู้ นักเรียนก็จะสามารถแสดงความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับ สุจิตรา ชนानันท์ (2550 : 30-31) ได้กล่าวโดยสรุปว่า วิธีการเรียนรู้ประกอบด้วย 1) การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directed Learning) เป็นการเรียนรู้ด้วยความตั้งใจของผู้เรียน ซึ่งมีความต้องการอยากรู้อะไรเรื่องนั้น ผู้เรียนจึงคิดหาวิธีการเรียนรู้ด้วยวิธีต่างๆ 2) การเรียนรู้โดยกลุ่ม (Collaborative Learning) การเรียนรู้แบบนี้เกิดจากที่ผู้เรียนรวมกลุ่มกัน แล้วเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายให้กับสมาชิก 3) การเรียนรู้จากสถาบันการศึกษา (Formal Learning) เป็นการเรียนรู้ที่เป็นทางการ มีหลักสูตรการประเมินผล มีระเบียบการเข้าศึกษาที่ชัดเจน ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนด และ 4) การเรียนรู้ในองค์กร (Organization Learning) เป็นการร่วมเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสมาชิกในองค์กร จากประสบการณ์การทำงานหรือความผิดพลาดในการทำงาน ทำให้มีความเข้าใจ ซึ่งจะทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในลักษณะที่เป็นเครือข่ายได้

7) องค์ประกอบด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ โรงเรียนมีวิสัยทัศน์เห็นความสำคัญในการพัฒนาความรู้ ทักษะและคุณลักษณะที่ดีทั้งทางวิทยาศาสตร์และวิชาชีพ มีการกำกับติดตามการจัดการเรียนรู้ และให้ความช่วยเหลือตามความต้องการอย่างเหมาะสม อาจเป็นเพราะว่า ทางโรงเรียนได้เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ของนักเรียนจึงมีการสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนครบทุกด้าน สามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ ใฝ่รู้ คิด ปฏิบัติ อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติอีกทั้งสามารถได้มีการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา บุคคลทุกเพศทุกวัยสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้รอบ ๆ ตัว ได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ดังนั้นการสนับสนุนเรียนรู้จึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะขับเคลื่อนการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับวาริรัตน์ แก้วอุไร (2546) ศึกษาการพัฒนากระบวนการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สามารถสรุปประเด็นที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้ มีผู้บริหารที่เห็น

ความสำคัญและมุ่งเน้นการพัฒนางานวิชาการ โดยมีความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ สามารถแปลงความคิดสู่การปฏิบัติและเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน ผู้บริหารมียุทธวิธีการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ได้ผลที่สำคัญ ได้แก่ การส่งเสริมการเรียนรู้ของครู โดยการให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาและการใช้กรณีศึกษาแบบกัลยาณมิตร ผู้บริหารมียุทธวิธีบริหารจัดการปัจจัยเกื้อหนุนให้เอื้อการพัฒนาครบวงจร และโรงเรียนมีครูที่มีเจตคติที่ดีต่อผู้บริหารและครู มีความเข้าใจแนวคิดเพียงพอที่จะปฏิบัติได้ สอดคล้องกับ พรพิไล ชาญพนา (2559 : 64) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียน ในอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เรียงลำดับ ค่าคะแนนเฉลี่ยสาม ลำดับสุดท้ายคือ มีการจัดบริเวณรอบ ๆ อาคารเรียน และอาคารประกอบ เพื่อกระตุ้นให้เกิดพัฒนาการทางด้านสติปัญญา มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ ต่อการจัดการเรียนการสอน และการจัดบริเวณอาคารเรียนและอาคารประกอบ มีความเหมาะสมกับ การเรียนรู้ ดังนั้น ผู้บริหารควรจัดกิจกรรมหรือมีการดำเนินงานต่าง ๆ ที่จัดการด้านอาคารสถานที่ จะช่วยกระตุ้นการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียน รวมถึงการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ของผู้เรียน และสอดคล้องกับ Kijai (1987 : 329-A) ได้ศึกษาคุณลักษณะของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จจาก ปัจจัยพื้นฐาน 5 ประการ ได้แก่ บรรยากาศของโรงเรียน ภาพพจน์ของโรงเรียน ความเป็นผู้นำทางวิชาการ ความสามารถในการคิดคำนวณ และความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ผลการวิจัย พบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนสูงกว่า ปัจจัยอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะการนำไปใช้

1. ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับบรรยากาศทั้งภายนอกห้องเรียน ต้องสะอาด มีระเบียบ ปลอดภัย ร่มรื่น ไร้มลพิษเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุขในสถานศึกษา
2. ด้านครูผู้สอน ควรมีการพัฒนาสมรรถนะ และกำหนดให้ครูคุณวุฒิที่ตรงและเหมาะสมกับรายวิชาที่สอนและมีความพร้อมในการสอน เพื่อสามารถสร้างและเตรียมสื่อและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับรายวิชาส่งผลให้นักเรียนมีความตื่นตัวและสนุก มีความพร้อมทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

3. ด้านสื่อการจัดการเรียนรู้ ควรเน้นการใช้สื่อที่เหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียน มีระบบเครื่องเสียงที่ดี โปรเจคเตอร์มีความคมชัด และมีทักษะในการเลือกและใช้สื่อทางอินเทอร์เน็ตที่เหมาะสม

4. ด้านความพร้อมของนักเรียน ครูควรพิจารณานักเรียนทั้งส่วนบุคคลและกลุ่มให้มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีความสนใจและความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ส่งผลให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ด้านกระบวนการเรียนรู้ ควรเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการจัดการเรียนการสอนแบบให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ เพื่อเป็นการส่งเสริมวิธีการคิดและวิธีการรับรู้ตามพัฒนาการ และเปิดโอกาสให้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในวิธีการของตนเองได้

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรสุพรรณบุรี

2. ควรศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้เสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรสุพรรณบุรีและของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารอ้างอิง (References)

พรชัย ภาพันท์. (2550). การเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญที่ครูต้องหันกลับมาทบทวน.

วารสารวิชาการ, 10(3), 35-47.

วาริรัตน์ แก้วอุไร. (2546). การพัฒนารูปแบบการ ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ.

วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ตลาดา พับลิเคชั่น.

วิจารณ์ พานิช. (2556). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร. ฝ่าย โรงพิมพ์ บริษัท ตลาดา พับลิเคชั่น.

วิทยา จันทร์ทา (2559). ความฉลาดทางสุขภาพด้านพฤติกรรมดูแลตนเอง กับการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 จังหวัดชัยนาท. วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการจัดการการส่งเสริมสุขภาพ). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สมชาย อุตสาหะ. (2550). การพัฒนาครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้แผนการ
จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

เอียน สมธิ และอนงค์ วิเศษสุวรรณ. (2550). วิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
มุ่งเน้นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ด.,
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2549). กฎหมายเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา เล่ม 2
(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค, ลาดพร้าว.

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2547). หลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ, คณะศึกษาศาสตร์.

สุจิตรา ธนาคันท์. (2550). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุวิทย์ มูลคำ และอรรถัย มูลคำ. (2550). 21 วิธีการจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนา กระบวนการคิด
(พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ. (2553). การเปลี่ยนแปลงโลกของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และการพัฒนา
สู่ “ครูมืออาชีพ” ใน สุดาพร ลักษณะียนาวิน (บรรณาธิการ). 2553. การเรียนรู้สู่การ
เปลี่ยนแปลง. สมาคมเครือข่ายการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์และองค์กรอุดมศึกษาแห่ง
ประเทศไทย. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากระทรวงศึกษาธิการ.

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2557). การจัดการแหล่งเรียนรู้และห้องเรียน. (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพฯ : มิน เซอร์วิสเซ็พพลาย.

พรพิไล ขาญพนา. (2559). สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียน ในอำเภอ
แก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา).
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

สันติ บุญภิรมย์. (2557). การบริหารจัดการในห้องเรียน. กรุงเทพฯ : ทริปปี้ล เอ็ดดูเคชั่น.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2544). การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : แนวคิด วิธีการและ
เทคนิคการสอน. กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป เมเนจเม้นท์.

Kijai, J. J. (1987). School effectiveness characteristics and school incentive reward.
Dissertation Abstracts International, 48(4), 329-A.